

Svar på skriftligt spørgsmål om utkastet till regeringens proposition om förebyggande och ersättning av skador som orsakas av fridlysta djur

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 932/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Myllykoski /vänst m.fl. :

Vilka åtgärder vidtar jord- och skogsbruksministeriet i syfte att trygga rätten till ersättning för skador som storskarven har orsakat fiskerinäringen för yrkesfiskarna som omfattas av ministeriets förvaltningsområde och

vilka åtgärder vidtar jord- och skogsbruksministeriet för att säkerställa att lagen som bereds inte diskriminerar yrkesfiskare när lantbrukare, renskötare och fiskeodlare omfattas av ersättningen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt 19 § i lagen om fiske (379/2015) är det jord- och skogsbruksministeriet samt de närings-, trafik- och miljöcentraler (senare NTM-centralerna) som sköter fiskeriärenden som är statliga fiskerimyndigheter. NTM-centralerna beviljar beräknad ersättning åt kommersiella fiskare för de fångstskador som sälar och storskarvar orsakar. Ersättningarna betalas ur Europeiska havs- och fiskerifonden som möjliggör beräknad ersättning för fångstskador som fridlysta fiskarter som skyddas med stöd av rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (1992/43/EEG) och Europaparlamentets direktiv om bevarande av vilda fåglar (1979/409/EEG, senare 2009/147/EG) orsakar fisket. Jord- och skogsbruksministeriet har ersatt skador orsakade av sälar och storskarvar till ett belopp på cirka 0,7 miljoner euro/år. Europeiska Havs- och fiskerifonden har inte möjlighet att stöda fiskeodlings-skadorna. Ur fonden har det dessutom använts cirka 3-5 miljoner euro för skyddsinvesteringar och forsknings- och utvecklingsprojekt.

NTM-centralerna har sedan 1991 med stöd av miljöministeriets beslut beviljat bidrag för skador som fiskgjusen orsakat fiskeodlingsanläggningarna (beslut om bidrag för att ersätta skador förorsakade av fridlysta sällsynta djur, 1626/1991).

Vid miljöministeriet har det beretts ett lagutkast för förebyggande och ersättning av skador som fridlysta djur orsakar. Den nya lagen förtydligar ersättningsförfarandet vid skador som orsakas av fridlysta djur och höjer rättssäkerheten för dem som lider skada. Enligt förslaget till lag om skador orsakade av fiskgjusen på fiskeodlingsanläggningar beviljas beräknat stöd inom ramen för det anslag som årligen tas med i budgeten. Dessutom är det enligt lagförslaget möjligt att bevilja fiskeodlingsanläggningar bidrag för förebyggande av skador vilket också är den föreslagna lagens primära syfte.

I samband med beredningen av propositionen föreslogs det att det betalas fiskeristöd för skador som storskarvar och gråhäger orsakar fiskodlingen. Det behövs emellertid ytterligare utredningar om skadorna som skorskarvar och gråhäger orsakar för att det i lagen ska kunna föreskrivas om ett särskilt stödsystem för skador som dessa arter orsakar. Miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet kommer i fortsättningen att samarbeta för att närmare utreda omfattningen av de skador som storskarven och gråhäger orsakar fiskodlingsanläggningar, möjligheterna att förhindra skador och olika möjligheter för att ta fram ett stödsystem. Om det utgående från utredningar anses motiverat att bereda ett stödsystem för ersättning av skador som storskarvar och gråhäger orsakar fiskodlingsanläggningar ges detta ändringsförslag i den omfattning som det är möjligt till riksdagen i form av ett kompletterande förslag.

Miljöministeriet stöder ett jämlikt bemötande av näringar, men konstaterar som sitt svar att ministeriernas befogenhetsgränser gällande fiskerinäringen är tydliga. Ersättningen av skador i samband med fiske hör på grund av den offentliga förvaltningsuppgiften och en effektiv skötsel av resurserna till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Befogenheten kan inte baseras på om det är en art som omfattas av naturskyddslagen (1096/1996) eller jaktlagen (615/1993) som har orsakat skadan. Myndigheternas befogenhet och uppgifter ska fastställas i enlighet med vilket förvaltningsområde som har de bästa förutsättningarna att sköta uppgiften effektivt. Syftet med ett ersättningsystem för skador orsakade av fridlysta arter är varken ett stöd för näringen eller ersättning eller komplettering av ett stödsystem för en näring. Stödsystemet i anslutning till fiskenäringen hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som också har de bästa resurserna och den mest aktuella forskningsinformation via Naturresursinstitutet.

Helsingfors 21.12.2020

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen